

Vragen en antwoorden (eerste deel) dinsdag 21 juni 2022

Vragen	Antwoorden
Waarom gebied K op deze plek en in deze vorm? Welke criteria zijn daarvoor gebruikt? Waarom zijn andere gebieden afgevalen? Deze toelichting is op 7 maart is toegezegd.	Zie het document "Waarom gebied K?"
Het bestemmingsplan van Berkelland is toch al vastgesteld?	Het bestemmingsplan Buitengebied Berkelland 2020 is recent vastgesteld door de gemeenteraad. De wereld staat echter niet stil. Voor een windmolens zal er te zijner tijd een nieuwe ruimtelijke procedure doorlopen worden.
Gezondheidseffecten laten zich niet financieel compenseren!	Wij hebben de intentie om gezondheidsrisico's zoveel mogelijk te beperken.
Financiële participatie voor omwonenden werkt niet, want opbrengst gaat naar landeigenaren die land beschikbaar stellen, daar komt de opbrengst terecht. Vanuit de zaak wordt gereageerd dat er wel mogelijkheden zijn om de eigen energierekening naar beneden te brengen door aan te sluiten bij initiatieven.	De situatie die u schetst is voor ons onwenselijk. Wij hebben het voornemen om de maatschappelijke tender vorm te geven in ons wind/RODE-beleid. U kunt hier meer over lezen via https://www.geldersenergieakkoord.nl/actueel/de-maatschappelijke-tender-als-route-naar-lokaal-eigendom .
Er wordt herhaaldelijk aangegeven dat gebied K gekozen is omdat er geen ambtenaren of raadsleden bij in de buurt wonen.	In gebiedsanalyses wordt niet gescand op woonachtige ambtenaren en politici in een bepaald gebied. We hopen dat de gebiedsanalyses (zie de presentatie van donderdag 23 juni) en onze informatie over waarom gebied K, u meer inzicht geven hoe is gekomen tot de keuze voor gebied K.
Roep om eerlijkheid en transparantie in het proces! Zolang het proces niet goed gaat, kunt u niet verwachten dat we meewerken.	We hopen dat we u via een open en eerlijk proces kunnen bewegen om mee te doen.
Waarom zoeken jullie op het grensgebied van de gemeenten? Dat hoeft toch niet perse?	Een zoekgebied hoeft niet perse in een grensgebied van gemeenten. Die is gekozen op basis van andere criteria.

Vragen en antwoorden opnames (tweede deel) dinsdag 21 juni 2022

Vragen	Antwoorden
Wat is de minimale wettelijke afstandsnorm die geldt?	De huidige wetgeving kent geen afstandsnormen, tot voor kort waren geluidnormen leidend.
U spreekt over windmolen van 225 meter hoog. Maar ik heb al gehoord dat er nu al molens van 280 meter zijn.	Windturbines van 280m tiphoogte zijn nog niet beschikbaar. De verwachting is wel dat de windturbines in afmeting gaan toenemen.
Is een windmolenhoogte van 225 meter al niet meer rendabel?	We horen vaak de onderbouwing van de ontwikkelaar dat windmolens zo groot mogelijk moeten zijn, omdat ze anders niet rendabel zijn.
Waarom zit u hier al (ondanks goede bedoeling) in het proces voor windbeleid, terwijl we nog geen normen hebben die door het rijk zijn vastgesteld?	Gemeenten kunnen wachten tot medio volgend jaar totdat het rijk de nieuwe normen heeft vastgesteld. Het kan ook kansen bieden om nu samen normen vast te stellen (maatwerk).
Waarom hanteren wij een afstand van 600 m (4x de ashoogte)?	Dat is één van de richtinggevende uitgangspunten uit het besluit van de gemeenteraad van Berkelland van 16 februari 2022.
Heeft de gemeente Oost Gelre aangegeven te willen wachten met het stellen van geluidsnormen tot er een besluit is genomen?	De gemeente Oost Gelre kiest ervoor om wel verder te gaan met beleidsontwikkeling voor windenergie en gelijktijdig te volgen wat er op rijksniveau gebeurt ten aanzien van de rijksnormen. Wij beseffen ons dat er mogelijk aan het eind van dit proces afstemming deze twee zaken moeten plaatsvinden. Er komt ook nog een milieueffectrapportage. Het is de vraag of het als gemeente handig is om af te wijken van die rijksnormen. We willen graag in lijn blijven met de rijksnormen. We gaan hierover in gesprek met de provincie, die het bevoegd gezag is voor grote windprojecten. Wij willen als gemeente heel graag zelf regie houden en die niet bij de provincie laten. Dat is de reden dat wij nu niet wachten op de stappen vanuit de provincie maar vooruitlopend op de normen van het Rijk het gesprek aangaan met onze inwoners over wind.

<p>Met als risico dat of die landelijke normen die er komen, er aanpassing moet plaatsvinden?</p>	<p>Ja, maar wij verwachten wel dat die normen vanuit het rijk niet plotseling uit de lucht komen vallen. We zijn in gesprek met de provincie en gaan op het moment dat er meer helder is ook daarover in gesprek met het Rijk, zodat we er voor kunnen zorgen dat die sporen op elkaar aansluiten.</p>
<p>Kunnen we vaststellen dat de windmolens bij de Nijkampsweg komen of ergens anders?</p>	<p>Op basis van deze kaartjes kijken we naar afstanden ten opzichte van woningen. Dat is slechts één criterium. Op moment dat we verder gaan in het proces, gaan we dieper in op de keuzes en moeten we ook naar andere aspecten kijken.</p>
<p>Berkelland, lopen we het risico om normen vast te stellen vooruitlopend op landelijk?</p>	<p>Berkelland heeft <i>vooralsnog</i> richtinggevende afstandsnormen voor windmolens vastgesteld: de 600 meter afstand van woningen in het buitengebied en 2 km van woonkernen. Deze zijn vooralsnog vastgesteld, vooruitlopend op de normen die komen van het rijk.</p>
<p>Een half jaar geleden in Nederlandse tijdschrift voor Geneeskunde: artsen adviseren afstandsnormen (10 x de ashoogte). Wat gaat er dan gebeuren, wat is dan het idee erachter?</p>	<p>We durven niet te zeggen wat de afstandsnormen zullen zijn. We gaan er wel van uit dat de wetgever niet wil dat we geschikte locaties blokkeren door een te strenge afstandsnorm. Zij zullen ook een afweging maken: we hebben een opgave, een doelstelling.</p>
<p>Dan worden we dus of financieel gecompenseerd, of moeten we uitgekocht worden?</p>	<p>In het geval dat er hele grote afstandsnormen worden opgelegd door rijksoverheid, gaan er heel veel gebieden op slot voor windmolens. In dat geval zullen er oplossingen gezocht moeten worden om toch doelstellingen te halen.</p>
<p>Als 600 m afstand gehouden moet worden tussen woningen en windmolens is het gebied waar ruimte is voor windmolens erg klein. Kunnen hier twee windturbines geplaatst worden?</p>	<p>Wij hebben bij benadering bepaald dat hier onder de gegeven omstandigheid circa 3 windturbines kunnen komen.</p>
<p>Moeten we in Oost Gelre niet opnieuw kijken naar andere gebieden op basis van deze criteria, waar ook 2 windmolens zouden kunnen komen, die eerder uitgesloten zijn?</p>	<p>Er is heel uitvoerig gekeken naar afstanden, binnen het gehele grondgebied van Oost Gelre. De verwachting is dat op het moment dat de normen scherper worden (afstand groter) er buiten dit gebied niet of nauwelijks ruimte overblijft. Wanneer die vraag er is, lijkt het mij goed dat we de</p>

	analyse gewoon uitvoeren en dan opnieuw in beeld brengen (gemeente breed).
Uitgangspunten Berkelland, hoe heeft de raad dat geformuleerd; zijn ze hard, flexibel?	De uitgangspunten worden richtinggevend genoemd in het raadsbesluit van 16 februari 2022. De afstandsnormen ter voorkoming van geluid en gezondheid 600m voor woningen in het buitengebied en 2 km rond woonkernen zijn vooruitlopend op de rijksnormen vastgesteld.
In de RES wordt er rekening mee gehouden dat niet alles gerealiseerd wordt.	Er is weinig ruimte voor gemeenten om niet aan de RES-doelstellingen te voldoen. De energieopgave van de hele RES-Achterhoek is 1,35 TWh. De opgave voor zon op dak is 0,35 TWh. Dan is er een opgave waaraan de verschillende Achterhoekse gemeenten zich concreet gecommitteerd hebben. En dan is er nog een gedeelte (0,244 TWh) dat nog niet gelabeld is voor wind of zon, maar waarvoor bij de netbeheerders, vanuit de goede energiemix, een voorkeur bestaat voor windenergie. Dat betekent dat in de stappen die we zetten richting de RES als gemeente samen met de provincie uit moeten zien te komen waar en hoe we dat gaan realiseren.
Wat je niet haalt aan wind, moet je dan voor zon realiseren?	Dat is een ontwerp keuze waarvan de netbeheerders zeggen, dat brengt veel kosten met zich mee; je wil juist naar de ideale mix; zon en wind tezamen. Dan moet je denken aan 50/50.
Waarom wordt er alleen naar wind/zon gekeken en niet naar bijvoorbeeld biogas?	Er is op dit moment niet genoeg biogas beschikbaar voor heel Nederland. Daarnaast is het nog harder nodig als groene brandstof in de industrie, omdat het de enige manier is om de zeer hoge temperaturen te bereiken die nodig zijn voor bepaalde industriële processen. Voor het verwarmen van woningen zijn andere alternatieven beschikbaar. Biogas zal daarom vooral gebruikt worden als er echt geen andere mogelijkheden zijn. Om te komen tot de RES bieding van elke gemeente in de RES1.0, eerste strategische keuze is een politiek gestuurde afweging. (bron: hier.nu)

<p>De wijze waarop gemeente de opgaven bepalen, doen alle gemeenten dat op dezelfde manier?</p>	<p>Om te komen tot de RES bieding van elke gemeente in de RES1.0, de eerste strategische keuze is een politiek gestuurde afweging.</p> <p>Hoeveel elke gemeente heeft gekeken naar zijn eigen gemeente, grondgebied, draagvlak en draagkracht, en daarmee de afweging maakt, hoeveel kan ik als gemeente bieden voor de gezamenlijke pot in de Achterhoek? Dat betekent dat, net als met al het andere beleid, hoeveel extra woningen, hoe omgaan met asbestsanering, dat zijn allemaal beleidskeuzes waarin elke gemeenteraad/college zijn eigen afweging heeft gemaakt op basis van politieke kleuring die elk college zit.</p>
<p>Dus we zijn overgeleverd aan de ambitie van de verschillende gemeentes?</p>	<p>Elke gemeenteraad is een gekozen orgaan. Zij zijn degenen die het algemeen belang afwegen.</p>
<p>De verdeling van de opgave in de Achterhoek is per gemeente verschillend.</p>	<p>De keuze die wij maken als gemeenten in de RES is niet geheel vrijblijvend, zeker ten aanzien van wind niet. Dit komt omdat voor de meeste ruimtelijke ontwikkelingen wij als gemeente het bevoegd gezag zijn via het bestemmingsplan. Voor windturbines geldt de Energiewet, daarin is bepaald dat de provincie het bevoegd gezag is.</p>
<p>Heb je voor wat betreft de energietransitie ambitieuzere gemeenten in de in de achterhoek en heb je ook gemeente die zo weinig mogelijk willen doen?</p>	<p>Ten aanzien van windenergie zit bij zowel Oost Gelre als Berkelland meer ambitie dan bij sommige andere gemeenten.</p>
<p>Hebben jullie ooit draagvlak gemeten in het buitengebied waar deze installaties moeten komen?</p>	<p>We hebben dat draagvlak niet direct gemeten in een vorm van een enquête, bent u voor of tegen windenergie.</p>
<p>Kun je als gemeente ook je opgave afkopen door ook windmolens op zee te plaatsen?</p>	<p>Nee, dat kan niet. De landelijke opgave is 35 TWh te realiseren op land. Aan elke gemeente is gevraagd via de RES, hoeveel kan je bijdragen aan die opgave.</p>
<p>Als je geen gebied K had gehad, wat dan?</p>	<p>Als er onvoldoende fysieke ruimte is om windmolens te realiseren op voldoende afstand van woningen, dan houdt het gewoon op.</p>
<p>Ik zie dat er een heel klein gebied over blijft in zoekgebied K waar misschien 2 windmolens kunnen staan. Maar als je op strategische plekken boerderijen wegekoopt, dan ontstaat er wel ruimte. Daar</p>	<p>Als Berkelland blijft vasthouden aan de afstandscriteria uit de richtinggevende uitgangspunten, dan haalt ze de opgave niet. Het uitkopen van één of meer woningen of het aanwijzen van een</p>

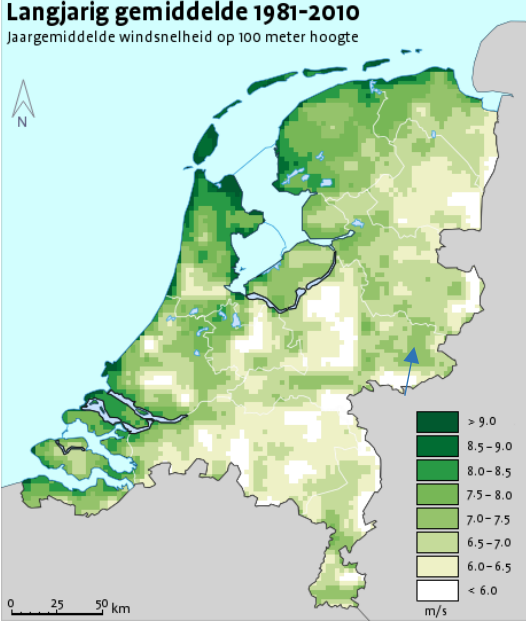
<p>kijken jullie toch ook naar? Als je gaat uitkopen, welke mogelijkheden ontstaan er dan?</p>	<p>molenaarswoning (bedrijfswoning) behoort dan tot de mogelijkheden. Aangezien voor molenaarswoningen geen normen gelden voor geluid vanuit de eigen inrichting (windmolenpark), kan hierdoor ruimte ontstaan voor eventuele windmolens.</p>
<p>Met normen van 400 m rond woningen en 2250 m rond woonkernen haal je de opgaven?</p>	<p>Het is kansrijker op dat moment voor windmolens.</p>
<p>Stel dat we van het rijk moeten rekenen met een norm van 800 meter, dan wordt de ruimte voor molens kleiner. Vervalt dan het hele zoekgebied?</p>	<p>Dan moet je keuze voor het zoekgebied wellicht heroverwegen. Als je die norm gaat toepassen op dit plaatje, dan is er nauwelijks ruimte voor windmolens.</p>
<p>Dan is het toch nergens mogelijk in Oost Gelre en Berkelland?</p>	<p>Op het moment dat je naar werkelijk deze afstandsnormen gaat, dan moet je naar een hele heroverweging van je energietransitie en positie van wind op land binnen die energietransitie.</p>
<p>U heeft laten doorschemeren dat u toch wel een behoorlijke ambitie op windenergie heeft. Ik wil u even goed onder de neus leggen, dat u hier ook voor de bewoners zit. Dan vind ik een afstand van 600 m minimaal. Dan kan de overheid wel zeggen de grenzen worden hier 400 m. Dan kan de gemeente ook zeggen, we houden 600 m aan, want we zijn ook gek met onze burgers.</p>	<p>De gemeenteraad is vrij om strenger te zijn in haar normen, in haar beleid dan de rijksoverheid. Er speelt dan wel altijd het risico dat de provincie zegt: dit vinden wij onvoldoende en wij nemen de regie zelf en nemen het stokje over van de gemeente want wij zijn niet gebonden aan die gemeentelijke uitspraak.</p>
<p>Waarom gaan Berkelland en Oost Gelre niet in de gehele gemeente al de cirkels zetten, en niet alleen in gebied K?</p>	<p>Wij zijn ooit begonnen met het kijken naar de gehele gemeenten. Vervolgens ga je kijken op basis van afstand van woningen, bepaalde natuurgebieden die je wil ontzien. Zo zijn er een aantal criteria geweest die we afgepeld hebben en komt er op een gegeven moment er een aantal grotere gebieden uit waar wellicht ruimte is voor windmolens. In Oost Gelre kwamen we naast gebied K op twee andere gebieden: een zoekgebied onder Vragender dat nog in beeld is, maar waar woningen op een kortere afstand zitten dan in gebied K en Besselinkschans bij Lichtenvoorde dat vrijgehouden wordt voor evenementen. Zo hebben we de totale gemeente langzaam afgepeld richting gebieden die overblijven waar die ruimte zit. Dit geldt ook voor Berkelland.</p>

<p>Jullie spreken over een clustering, hoe ver staan de windmolens uit elkaar?</p>	<p>Het type windturbine waar we in deze analyse van zijn uitgegaan, heeft een rotordiameter van 150 meter en een wiek lengte van 75 meter. Als vuistregel wordt gehanteerd dat er tussen dat soort windturbines 4x de rotordiameter ruimte moet zijn. Dat is circa 600 meter.</p>
<p>Hoe zijn we tot zoekgebied K gekomen?</p>	<p>Zie het document "Waarom gebied K?"</p>
<p>Presentator: Hoe zien we ons vervolg samen? Vanuit aanwezig: opnieuw beginnen. Duidelijk hebben wat richtlijnen gaan worden, voordat je mensen in onzekerheid stelt. Volgende overleg met aanwezigheid wethouders.</p>	
<p>Voor de term participatie is in maart ook aandacht gevraagd. Je hebt procesparticipatie (waar we nu zitten) en natuurlijk de participatie in de mogelijke ontwikkeling. Daar moet wat meer duidelijkheid over komen hoe dat vormgegeven zou kunnen worden.</p>	
<p>Gebied K wordt hele tijd genoemd, maar als je duidelijkheid en begrip wil hebben voor de bewoners is het allerbelangrijkste dat je opnieuw begint, heel Berkelland en Oost Gelre op de kaart zet en je zegt, dit zijn alle zoekgebieden en dat gebied valt af omdat dat is. Dan hebben mensen begrip en denken de gemeente heeft alles geprobeerd en hebben goed reden dat die gebieden afvallen. Dan hebben we ook niet het idee dat het gewoon door de strot gedrukt wordt.</p>	<p>Zie het document "Waarom gebied K?"</p>
<p>Wat mij vanavond opvalt, er is weinig verbinding, het zou heel fijn zijn dat dit een start kan zijn waarbij de partijen en iedereen heeft daar zijn eigen redenen voor, goedbedoelde redenen om die verbinding weer te maken. Je ziet dat er weinig vertrouwen is. En als je hier kan starten een verbinding te maken, via een link of de gemeente bladzijde dan breek je dat open en ben je transparant en kan je weer verbinden.</p>	<p>Ik ben heel blij met deze oproep, de handreiking nemen we zeker aan. Als Oost Gelre hebben we een specifieke website voor de energietransitie, waarop we alle documenten delen over de energietransitie. De informatie van deze avond zal terug te vinden zijn op die website. Naast de aanwezigen die hier zijn vanavond vind ik het heel belangrijk dat anderen ook kennis kunnen nemen wat hier vanavond is gebeurd.</p>

Vragen en antwoorden opnames donderdag 23 juni 2022

Vragen	Antwoorden
Wie bent u, en waar bent u werkzaam?	Mijn naam is Erik Liefers en ik ben door de gemeente Berkelland en Oost Gelre gevraagd om deze avond in goede banen te leiden. Ik ben werkzaam voor een adviesbureau en gevraagd om als onafhankelijke deze avond te leiden.
Door wie wordt u betaald?	Ik word door de gemeente betaald.
Waarom zijn er gebieden weggestreept? (bijvoorbeeld Neede)	Zie het document "Waarom gebied K?"
Waar staat K voor in het zoekgebied?	De zoekgebieden in de Regionale Energie Strategie (RES) zijn genummerd (vanaf A) De K heeft geen specifieke betekenis.
Laagvlieg route vervallen? Het heeft nog niet in de Staatscourant gestaan. Is het rechtsgeldig? Deze vraag ook op 7 maart jl. gesteld.	De staatssecretaris van Defensie heeft op 29 mei 2020 kenbaar gemaakt dat ze besloten heeft laagvliegroute 10A op te heffen. De ingangsdatum van de opheffing wordt nog nader bepaald.
De afstand tussen woningen en windmolen was toch 600 meter i.p.v. de genoemde 480 meter?	Dat klopt, de Berkellandse raad heeft de 600 m afstand als richting meegegeven. Dit kaartje hanteert een indicatieve afstand van 480 rond woningen en die afstand heeft geen status. Het geeft een beeld van de woningdichtheid en daarmee een beeld van mogelijke kansrijke gebieden voor windmolens. Over afstanden etc. gaan we het in vervolgbijeenkomsten nog hebben met duidelijkere kaartjes.
En windmolens zijn geen 225 meter hoog, maar 250 meter hoog.	Tegenwoordig bestaan er windmolens met een tiphoogte tot 260 meter, maar we zeggen niet dat deze ook in het gebied komen.
Wat is een antennezone?	Dat is een zone voor de bereikbaarheid van Kamp Holterhoek (militairen). Een bouwwerk hoger dan 22 meter mag hier de werking van het hoofdantenneveld niet verstoren.
Elke gemeente grenst aan een gemeente, waarom is er door Oost Gelre dan niet gekozen voor bijvoorbeeld Aalten?	We hebben gekeken naar twee zoekgebieden: K en I. Gebied I ligt onder Vragender. We hebben ervoor gekozen om de focus op K te leggen, omdat gebied K qua zoekgebied een stuk groter is. Gebied I is echt een veel kleiner gebied dat destijds op de kaart is gekomen in het kader van de RES (op basis van normen die op dat moment golden). Wij houden er wel rekening mee

	dat door aanscherping van normen (op dit moment ter discussie) zoekgebied I geen mogelijkheden meer riskeren.
Wie is nu voor de vergunningverlening bevoegd gezag?	De Energiewet is bepalend. De provincie is bevoegd gezag.
Berkelland heeft al criteria bepaald. Betekent dat, dat mogelijke thema's nieuw beleid (de dia) alleen voor Oost Gelre geldt?	Het zijn richtinggevende criteria. Het is een politiek besluit, waarbij de raad ons tegelijkertijd de opdracht heeft gegeven; ga met deze criteria het gesprek aan. Dus nog niet definitief vastliggend. Het is een startuitgangspunt.
Hoe weeg je belang van energietransitie af tegen de noodzaak van woningen? Dat beleid dateert uit een andere periode; we zaten met hele andere opgaven.	De energietransitie is ook een belangrijke opgave. In omgevingsvisie wordt de integraliteit tussen verschillende thema's afgewogen. Er wordt bij de gemeenten niet met oogkleppen op gekeken naar wind, maar ook naar andere opgaven. Op het moment dat het scenario werkelijk wordt (is nu een aanname) praten we over een hele andere tijdshorizon, dan de windturbine met beperktere levensduur.
Zoekgebied I valt al bijna af. Wil dat inhouden dat de windmolens van Hagenwind (half jaar geleden ook op kaart) definitief van tafel zijn of?	Op dit moment heeft Oost Gelre twee zoekgebieden (K en I). In deze situatie komt er ontzettend veel op ons af. Niet alles is tegelijk op te pakken. Eerst wordt K opgepakt. Over gebied I zijn nog geen uitspraken gedaan.
Heeft zoekgebied Hagenwind (Aalten) ook een letter?	Hagenwind wordt in de RES1.0 zoekgebied G genoemd.
Bij zoekgebied K ligt het grootste weidevogels gebied achter. Hier horen we niets meer over, wat gaan ze daar mee doen?	Er is vaker gesproken over de weidevogels in gebied K, maar goed dat u dit benadrukt. Hier moeten we rekening mee houden. In het kader van de vergunningaanvraag van windmolens wordt er ecologisch onderzoek uitgevoerd; dit is verplicht.
Alle zoekgebieden moeten in beeld blijven. Het moet op de kaart blijven staan.	Dat zegt de provincie in andere woorden ook. In het kader van de RES (Regionale Energie Strategie) blijven de gebieden ook in beeld. Op dit moment ligt de focus op gebied K en niet op de andere gebieden.
Stel, de gemeentes doen niets (houden zich stil) is er dan een kans dat de provincie de beide zoekgebieden aanwijst?	Op moment dat wij als gemeente stil gaan zitten, is de verwachting dat de ontwikkelende partij rechtstreeks naar de provincie gaat met de aanvraag. Die aanvraag wordt beoordeeld door de Provincie. Als je kijkt naar de Achterhoek en analyse RES, zie je dat K (met 1 ander gebied, Oude IJsselstreek/Montferland) een

	<p>aanmerkelijk groter gebied is. De provincie is het bevoegd gezag voor grote windprojecten. Bij dit soort projecten is er een milieueffectrapportage nodig.</p>
<p>Wij zitten in het meest windluwe gebied van Gelderland, klopt dat? Of moet je heel hoog met je windmolen om nog wind te kunnen vangen?</p>	<p>Onderstaande kaart (bron: knmi.nl) laat zien dat gebied K niet in het meest windluwe gebied van Gelderland ligt (gebied K rond blauwe pijlpunt).</p> <p>Langjarig gemiddelde 1981-2010 Jaargemiddelde windsnelheid op 100 meter hoogte</p> <p>Legend (m/s):</p> <ul style="list-style-type: none"> > 9.0 8.5 - 9.0 8.0 - 8.5 7.5 - 8.0 7.0 - 7.5 6.5 - 7.0 6.0 - 6.5 < 6.0 <p>Scale: 0, 25, 50 km</p>
<p>Hoeveel huishoudens telt Oost Gelre? U heeft het over zoveel wind opwekken voor zoveel huishouden.</p>	<p>16.500 huishoudens. Los van huishoudens zijn er ook andere energieverbruikers binnen de gemeente, bedrijvigheid, industrie etc.</p> <p>Het vergelijk met huishoudens is enkel om een gevoel te krijgen bij de hoeveelheid aan energieverbruik.</p>
<p>Hoeveel kan er met zonne-energie opgewekt worden?</p>	<p>Er kan in de praktijk veel zonne-energie opgewekt worden, maar voor een stabiel netwerk en betaalbare energie is een goede zon/wind-verhouding nodig. Met dat in het achterhoofd kent de RES nog een stevige ambitie voor zon op dak, maar de opgave voor zon op land is nog minimaal.</p>
<p>De normen van 250 m (afstandsnorm voor geluid) gelden formeel niet?</p>	<p>De 250 m afstand is een interpretatie van een norm. Tot op heden stond er geen afstandsnorm in de wetgeving; tot voor kort golden er wel geluidsnormen.</p>
<p>Geldt dat ook voor de hoogte? Als die dan omvalt, dan raakt die de woning niet.</p>	<p>Geluidsnormen zijn voor de afstand van 250 m tussen woningen en windmolens bepalend. Uitgaande van hoogte 225 meter.</p>

<p>Je hebt het over een tiphoogte van 250 meter, en afstand 250 meter. Stel je voor, dat zo'n ding naast je huis staat (afstand/hoog) Hoe zien jullie dat?</p>	<p>Deze minimale afstand is vertrekpunt voor dit gesprek (dat moeten we ook zo zien). We zijn hier bij elkaar gekomen om samen over dit onderwerp na te denken. Wat is passend in dit gebied? Maar het betekent niet dat wij de intentie hebben op deze (minimale) afstand te gaan zitten.</p>
<p>Vorig jaar hebben we online meeting gehad. Daarin werd er gezegd, dat alle normen die er zijn, van tafel zijn. Omdat regering met nieuw beleid komt. Er komen nu emoties los, omdat er toch getallen worden genoemd.</p>	<p>Gemeenten kunnen wachten tot medio volgend jaar totdat het rijk de nieuwe normen heeft vastgesteld. Het kan ook kansen bieden om nu samen normen vast te stellen (maatwerk).</p>
<p>Dia 15, hoe kom je bij 600 m? Zijn dit de Berkellands uitgangspunten die we in het begin van de avond hebben genoemd?</p>	<p>De 600 m afstand is onderdeel van de richtinggevendende uitgangspunten die door de raad van Berkelland in februari 2022 zijn vastgesteld.</p>
<p>Als we die gaan toepassen houden we dat gebied over, hoeveel windmolen kunnen we kwijt in dat gebied?</p>	<p>Globaal: drie windturbines.</p>
<p>Dia 16, 400 meter is willekeurig bepaald?</p>	<p>Dat klopt in zoverre, behalve dat je zou kunnen zeggen dat een afstand van 400 meter een indicatieve vertaling is van de oude normen uit het Activiteitenbesluit.</p>
<p>Uitgaande van de 600 meter norm, dan zien we dat we de opgave niet gaan realiseren. Betekent dat, dat er niets kan, betekent dat, dat er maar twee windmolens kunnen worden geplaatst?</p>	<p>De norm staat ter discussie. Berkelland gaat vooralsnog uit van een afstandsnorm van 600 meter tussen woningen en windmolens. Als Oost Gelre dit ook hanteert, dan blijft er weinig ruimte over voor windmolens en zal er met dit gebied alleen, de opgave lastig gerealiseerd kunnen worden. Mocht er 400 meter worden aangehouden, t.o.v. woningen, dan wordt het een stuk aannemelijker dat de opgave wel in dit gebied gerealiseerd kan worden.</p>
<p>Als we afspreken dat we 600 meter aanhouden als norm en hiermee naar de provincie gaan met de mededeling dat dit de normen zijn die we hanteren, is dan de kans groot dat de provincie zegt: dan hebt u dit niet goed gedaan, we gaan andere normen hanteren? Is het vrijblijvend dat we met normen kunnen schuiven?</p>	<p>De gemeenteraad van beide gemeentes moeten zich ook beseffen, dat als we deze afstanden wensen aan te houden, dan komt de eerder vastgestelde opgave (opwek) daarmee in de knel.</p>
<p>Hoe sterk staat de gemeente bij de provincie als initiatiefnemers al handtekeningen hebben van grondeigenaren?</p>	<p>Interessante vraag. In zoverre het antwoord, dat wij zowel als Oost Gelre en als Berkelland hebben gezegd, dat wij geen enkel initiatief in behandeling nemen,</p>

	<p>zolang er geen beleidsregels zijn vastgesteld door beide gemeenteraden. Hier wordt bij aanvraag naar verwezen. Met de provincie hebben we gesproken, dat we hier willen komen tot beleidsregels. Deze beleidsregels horen realistisch te zijn. Waarom doen we dit nu en waarom wachten wij niet nieuwe plan MER regels af? Nationale bepaling afstandsnormen. Opgave voor wind verwacht men dat op een bepaald moment ook of wij daadwerkelijk kunnen realiseren, wij willen graag met u als inwoners ook het gesprek aan en laten zien wat de mogelijkheden zijn om te kijken hoe wij uiteindelijk tot die beleidsregels kunnen komen. We gaan er eigenlijk vanuit dat bijna tegelijkertijd ook die plan MER regels helder zijn en dan we of daar op gaan anticiperen of dat wij zeggen dat we denken dat op basis van de gesprekken die we met u gevoerd hebben, dat we de opgave kunnen halen, maar dat we op die manier geen tijd verliezen. Gemeentes willen het liefst zelf de poot aan de trapper houden, in plaats van dat we overgeleverd zijn aan een provinciaal inpassingsplan van de provincie.</p>
<p>Berkelland heeft het vastgesteld, houd dat in dat Oost Gelre geen keus meer heeft?</p>	<p>In februari hebben wij onze uitgangspunten in Berkelland vastgesteld, daar hebben we ook wel een maar op gezegd. Als blijkt dat we op een of andere manier de opgave niet halen, gaan we terug naar dezelfde gemeenteraad. We hebben ook aangegeven dat als blijkt (nogmaals we willen als 1 overheid optreden) dat er draagvlak is om een bepaalde opkoopregeling mogelijk te maken of een bepaalde afstand mogelijk te maken die afwijkt van onze uitgangspunten dat we daar ook het gesprek over aangaan met de raad, want het is nog steeds onze ambitie om als 1 overheid op te treden in gebied K.</p>
<p>We zien dat we met die 600m afstandsnorm tussen woningen en windmolens de opgave niet halen. Is dat een situatie om terug te gaan naar de gemeenteraad?</p>	<p>Vooralsnog niet. Er bestaan mogelijkheden voor molenaarswoningen of wellicht een toekomstige opkoopregeling, waardoor je misschien wel ruimte krijgt in het gebied om de opgave te halen.</p>
<p>Minister Jetten wil 800 windmolens op de zee zetten. Kunnen we er hier 10 van</p>	<p>Dat zouden we wel willen, maar het antwoord is nee. de opdracht vanuit het</p>

<p>kopen en daarmee onze opgave verplaatsen naar zee?</p>	<p>Klimaatakkoord is 35 TWh opwek op land. Hiervoor hebben 35 RES- regio's plannen ingediend, want iedere regio heeft de opgave om ervoor te zorgen dat er een fatsoenlijke bijdrage geleverd wordt aan die deze 35TWh op basis van zon, wind en biomassa. En daarnaast ligt de opgave op zee.</p>
<p>Beleidsregels kunnen jullie zelf opstellen in overleg met de inwoners. Is het niet heel belangrijk dat je dan toch uitgaat van bepaalde data en kennis over hoe ver geluid draagt van een windmolen die 250 meter hoog is. Ik kan me niet voorstellen dat dat niet de wens is en denk dat 600 m of 400m een heel belangrijk criterium gaat zijn.</p>	<p>Dat soort informatie is bekend, het is vrij technisch van aard. Er is voor gekozen om dat vanavond niet te presenteren, omdat het meer vragen opwekt dan antwoorden geeft. Wanneer we aan tafel zitten bij een volgende bijeenkomst, kunnen we het hierover hebben.</p>
<p>Kunnen windmolens gevisualiseerd worden?</p>	<p>Ja, die mogelijkheden zijn er; die software is beschikbaar.</p>
<p>Ik heb gehoord dat de gemeentes een opgave hebben voor zonne-energie en windenergie. Hebben de 2 gemeentes er zicht op wat er aan zonne-energie geleverd wordt door de burgers? En ook op wat er nog te winnen is? Zodat duidelijk wordt wat er nog nodig is aan windenergie. Denkt de gemeente ook na over kernenergie?</p>	<p>De vraag over kernenergie is in feite een vraag die op Rijksniveau speelt. Wel is het zo dat ook de gemeenten in Gelderland gevraagd zijn of ze mogelijkheden zien voor kernenergie? Vooralsnog is dit niet aan de orde in onze gemeenten. Er zijn een aantal plekken landelijk aangewezen waar dat mogelijk zou kunnen, bijvoorbeeld bij Borsele (Zeeland). Over de vraag over zon op dak: dat is zeker ook onderdeel van de RES; hiervoor zit ook een opgave voor in de RES. Als je de bedrijfsdaken allemaal vol legt met zonnepanelen, heb je nog niet voldoende aan energieopwek. Daarbij komt, dat er zijn momenten dat de zon niet schijnt, terwijl er wel behoefte is aan energie. In dat opzicht is windenergie een goede aanvulling om steeds te kunnen voldoen aan de energievraag.</p>
<p>Hoeveel hectare zonnepark moet je aanleggen om de energie te kunnen winnen van één Windmolens van 225 m hoog?</p>	<p>Dit is van vele factoren afhankelijk, maar je zou grofweg kunnen rekenen met 15 hectare zonnepark voor één grote windmolen van 225 m tiphoogte.</p>
<p>Kan het zo zijn dat er in Oost Gelre andere criteria gaan gelden dan in Berkelland?</p>	<p>We hebben de intentie om de ruimtelijke criteria goed op elkaar afgestemd te krijgen, maar er is altijd een gemeenteraad die een andere keuze kan maken.</p>

<p>Stel dat de windmolens gerealiseerd kunnen worden en iedereen is tevreden over de windmolens: hoe kunnen ze aangesloten worden op het netwerk?</p>	<p>Daarvoor hebben we juist de RES vastgesteld. Dit is niet alleen traject geweest van gemeente, maar ook netbeheerder Liander was daarbij betrokken. Het grote probleem daarbij is dat grote energieprojecten vrij willekeurig gerealiseerd werden, waarbij Liander daar achteraan liep met investeringen in haar netwerk. De RES probeert een planning te maken waar energieopwekking plaatsvindt zodat Liander kan anticiperen op die ontwikkelingen en bijvoorbeeld een onderstation daarop aan te kunnen passen.</p>
<p>Van de bijeenkomst van 7 maart in Borculo is tot op heden geen verslag ontvangen. Is er geen verslag?</p>	<p>Dat verslag staat op de site van de gemeente Berkelland. Zie www.gemeenteberkelland.nl > Thema's in Berkelland > Berkelland Energieneutraal 2030 > Kennisdossier Herijking RODE > Zoekgebied K_1 .</p>
<p>In de RES zijn afspraken gemaakt over taakstellingen, bestaat er een kans dat deze worden aangescherpt? Hoe hard zijn de afspraken zoals ze nu in de RES liggen?</p>	<p>Ik sluit dat niet uit, maar we hebben nu te maken met een landelijke opgave van 35 TWh op land, die in 2030 gerealiseerd moet zijn.</p>
<p>Kunt u meer vertellen over de route die doorgelopen wordt op de langere termijn, zegge tot 2024?</p>	<p>We zijn nu bezig met het gesprek met u als gebied; een proces dat we zorgvuldig willen doorlopen. We koersen aan op een raadsbesluit begin volgend jaar. Het streven is om in februari/maart 2023 het windbeleid RODE zoveel mogelijk samen vast te stellen. Als het beleid is vastgesteld kunnen initiatiefnemers zich melden en dan moeten we met elkaar kijken hoe gaan we de initiatieven met elkaar beoordelen. Is dit iets dat alleen de gemeente doet of ziet u daar ook voor u zelf een rol in? Dat betekent dat we ook nagedacht moet worden hebben of u als inwoner/omwonende van dit gebied ook eigenaar wilt worden, of misschien aandelen wilt hebben of misschien werken met gebiedsfonds. Dat zijn allemaal zaken die we het komende half jaar in grote lijnen met elkaar besproken moeten hebben.</p>
<p>Als er dan in februari/maart een besluit over het windbeleid/RODE is genomen, is dan ook helder waar de windmolens komen te staan?</p>	<p>Dat is afhankelijk van de inhoud van het beleid. Wij verwachten dat er dan kaders zullen zijn om de initiatieven te toetsen. Bij kaders moet u denken aan: ruimtelijk (plaats, hoogtes, afstanden) maar ook</p>

	<p>proces: hoe moet de initiatiefnemer in gesprek met omgeving. Al deze zaken zitten in het beleid. Het beleid dat de spelregels vormt waaraan initiatieven getoetst worden.</p>
<p>Is er dan in maart een kaart waarin precies staat dit zijn de afstandscriteria, en dat betekent dat daar en daar windmolens komen, dat is er niet?</p>	<p>Op het moment dat je de criteria hebt, die kun je vertalen naar een kaart. Vandaag, op verschillende kaartjes, afhankelijk van hoe je de criteria kiest, worden de gebieden groter en kleiner. Als je de criteria zodanig kiest dat de ruimte voor windmolens heel beperkt wordt, dan maak je bijna de keuzes voor locaties voor turbines. Als er mee ruimte geboden wordt voor windmolens, dan is er meer speelruimte op moment dat je met initiatiefnemers in gesprek gaat. De gemeenteraad van Berkelland heeft heel duidelijk aangegeven dat ze niet in de situatie wil komen dat ze geen regie meer heeft op wat, waar komt. Dat houdt ook in dat de gemeenteraad ook heeft aangegeven dat het heel erg belangrijk is welk proces zo'n initiatief doorloopt en dat wij daar uiteindelijk ook bepalend in moeten zijn. Dus meer regie dan dat wij 5 jaar geleden in ons eigen RODE kader kader hadden. In vier jaar tijd zijn de inzichten ook landelijk gewijzigd, zoals de maatschappelijk tender en de wijze waarop de regie moet plaatsvinden.</p>
<p>Presentator: Wij hebben nu met elkaar bedacht dat wij in 2/3 avonden iedereen de gelegenheid geven om in dit soort sessies te komen. Er zijn ook alternatieve vormen, kleinere setting, minder mensen etc. Wat vindt u van de aanpak die we nu hebben gekozen?</p>	<p>Aanwezigen: dit was een goede manier.</p>

Vragen & opmerkingen van de tafelpapieren

Vragen & opmerkingen	Antwoorden
Zoekgebied K bestaat uit meerdere kleinere gebiedjes. Immers Baakse Beek = GNN gebied loopt er dwars doorheen.	Het is niet aannemelijk dat windmolens gerealiseerd worden in GNN-gebied.
Wordt bij de criteria ook rekening gehouden met de aanleg? Dat is nl. ook behoorlijk ingrijpend (wegen, kabels, fundering, etc.,etc.)	Dit is een aspect waar op elke locatie rekening mee gehouden moet worden: in de businesscase van de initiatiefnemen, maar ook in de planvorming. Alleen: als er nog geen duidelijkheid is over een definitieve locatie van een windmolen kan er nog geen aanlegplan gemaakt worden waarbij de genoemde zaken betrokken kunnen worden.
Beleid uit 2018, toen was Achterhoek nog krimpgebied. Nu hele andere opgaven zoals woningbouw en bosaanplant.	Als er andere concrete opgaven gelden voor dit gebied, moet er een afweging gemaakt worden. Dit kan in een Omgevingsvisie plaatsvinden.
Er wordt aangegeven met in- en omwonenden in gesprek te gaan. Maar dit is NIET juist uitgevoerd. En al helemaal niet als norm van aantal meter afstand wordt aangepast. Niks te vinden online. Echt bar slecht!	Deze oproep nemen we mee richting het vervolg.
Stikstof kan mogelijkheden bieden, kijk hier ook naar.	Die kans is inderdaad aanwezig. We willen met grondeigenaren in gebied K in gesprek gaan. De gevolgen van de stikstofaanpak kan voor inwoners geïnteresseerden een reden zijn om vanuit dit perspectief het gesprek aan te gaan.